

στο μικροσκόπιο...

Το αντίο άργησε 35 χρόνια

Του ΜΑΚΑΡΙΟΥ ΔΡΟΥΣΙΩΤΗ

Υστερα από 35 χρόνια την άλλη Κυριακή θα γίνει στην Κύπρο η κηδεία δύο οικογενειών που σχεδόν ξεκληρίστηκαν, τον πυρωμένο Αύγουστο του '74, όταν μια ομάδα φανατικών Τουρκοκυπρίων τις έστησε στον τοίχο. Είναι οι οικογένειες Λιασή και Σουπουρή που μακελεύτηκαν στο χωριό Παλαίκυθρο της Μεσσαορίας.

Οι τουρκοκύπριοι εξτρεμιστές πυροβόλησαν 22 αθώους -οι περισσότεροι γυναίκες και παιδιά -από τους οποίους τέσσερις σώθηκαν: η Γιαννούλα Λιασή (29 ετών τότε), η Χριστίνα Λιασή (23), ο Γιώργος Λιασής (14) και ο Πέτρος Σουπουρής (10). Ένα άλλο αγόρι, ο Κώστας Σουπουρής (9) είχε κατορθώσει να διαφύγει νωρίτερα απ' τη σφαγή.

Τα δύο ορφανά της οικογένειας Σουπουρή, ύστερα από έρευνες χρόνων, ανακάλυψαν τα οστά του πατέρα, της μάνας, των δύο αδελφών και μιας θείας τους που σκοτώθηκαν δίπλα τους το 1974. Τα οστά βρέθηκαν σε ομαδικό τάφο στο Παλαίκυθρο και ταυτοποιήθηκαν στο εργαστήριο της Επιτροπής Αγνοουμένων. Ένας ακόμη αδελφός, ο Γιάννης, δεν βρέθηκε στον ίδιο τάφο. Αν και νεκρός, τυπικά θεωρείται ακόμα αγνοούμενος.

Εφυγαν όπως όπως

Ολα ξεκίνησαν στις 14 Αυγούστου 1974, όταν το τουρκικό Γενικό Επιτελείο έδωσε διαταγή προέλαση μετά την κατάρρευση των συνομιλιών στη Γενεύη κι ενώ από τις 20 Ιουλίου είχε και καταληφθεί το 10% του νησιού.

Η προέλαση προς την Αμμόχωστο γινόταν από την 39η μεραρχία, υπό τον στρατηγό Ντεμιρέλ, ο οποίος στα απομνημονεύματά του περιγράφει τι αντίκριζε στα εγκαταλειμμένα ελληνικά χωριά:

«Οι πόρτες των σπιτιών ήταν ορθάνοιχτες κι όλα είχαν εγκαταλειφθεί όπως ήταν. Μαγειρεμένα φαγητά, κομμένα και μισοφαγωμένα φρούτα. (...) Τα υπνοδωμάτια και τα καθιστικά εγκαταλείφθηκαν άρον άρον όπως ήταν».

Το Παλαίκυθρο είναι ένα χωριό στη Μεσσαορία με γεωργούς και κτηνοτρόφους, που το άφησαν όπως-όπως για να σωθούν. Μόνο τρεις φαμίλιες έμειναν για να φροντίζουν τα ζώα τους. Μεταξύ αυτών και η επταμελής οικογένεια του Αντρέα Σουπουρή.

Μια ομάδα νεαρών Τουρκοκυπρίων από το γειτονικό χωριό Επηχώ έφτασε, τότε, στο Παλαίκυθρο για πλιάτσικο, παίρνοντας από τη φάρμα του Σουπουρή τις αγελάδες και τα σύγχρονα μηχανήματα αρμέγματος. Εφυγαν, αλλά σε λίγο επέστρεψαν οπλισμένοι.

Ο Πέτρος Σουπουρής (με τον αδελφό του Κώστα) δείχνει, το 1974, τις πληγές απ' τις σφαίρες που δέχτηκε, ενώ οι Κύπριοι εγκατέλειπαν τα χωριά τους για να σωθούν απ' τον «Απίλα». Σήμερα είναι πιλότος.

Είτε για να κλείσουν στόματα για το πλιάτσικο, είτε για λόγους αντεκδίκησης, διέταξαν την οικογένεια Σουπουρή και άλλες δύο οικογένειες να βγουν στην πίσω αυλή. Υστερα άρχισαν να τους πυροβολούν, με τα σώματα να πέφτει το ένα πάνω στο άλλο.

Από τους 21, οι 17 βρήκαν αμέσως φρικτό θάνα-

το, οι τέσσερις έμειναν τραυματίες και ο ένας, ο Κώστας Σουπουρής, γλίτωσε τρέχοντας...

Ο Πέτρος Σουπουρής τραυματίστηκε στην κοιλιά: «Πρώτα σκότωσαν τους μεγάλους και μετά τους μικρούς. Εγώ βγήκα τελευταίος από το σπίτι. Με πυροβόλησαν και έπεσα. Έχασα τις αισθήσεις μου. Όταν συνήλθα χτυπημένος, άκουσα μόνον έναν από τους τραυματίες να ζητάει νερό».

Ένας τούρκος αξιωματικός που εμφανίστηκε μάζεψε τους τέσσερις τραυματίες και διέταξε να τους περιθάλψουν σ' ένα κοντινό χωριό το Βόνη.

Τους νεκρούς είπε να τους θάψουν σ' ένα χωράφι με ελαιόδεντρα. Τα δύο παιδιά που επέζησαν, μεταφέρθηκαν από τον Ερυθρό Σταυρό στην ελεύθερη Κύπρο και μεγάλωσαν με τις θείες τους.

Ο Πέτρος Σουπουρής πάντα ήθελε να γίνει πιλότος

Λόγω της οικογενειακής του τραγωδίας απηλλάγη της στρατιωτικής θητείας, στα 20 του χρόνια απέκτησε δίπλωμα πιλότου με σπουδές στη Βρετανία και σήμερα είναι κυβερνήτης στις Κυπριακές Αερογραμμές. Ο αδελφός του Κώστας σπούδασε υπολογιστές και είναι ειδικός στα συστήματα αποκρυπτογράφησης στην κυπριακή αστυνομία.

Μετά το άνοιγμα των οδοφραγμάτων, το 2003, η τουρκοκύπρια δημοσιογράφος Σεβκιούλ Ουλουντάγ δημοσίευσε στην εφημερίδα «Χαλκίν Σεσί» την ιστορία της οικογένειας Σουπουρή και ανέλαβε πρωτοβουλία για ανεύρεση του ομαδικού τάφου.

«Θα τιμωρηθούν απ' τη ζωή»

Το καλοκαίρι του 2007 ο τάφος εντοπίστηκε και ανοίχτηκε από την Επιτροπή Αγνοουμένων. Μόλις την περασμένη εβδομάδα ενημερώθηκαν επίσημα και οι συγγενείς.

«Εκείνοι που έκαναν αυτό το έγκλημα θα τιμωρηθούν από την ίδια τη ζωή», λέει σήμερα ο Πέτρος Σουπουρής, ο οποίος, στο μεταξύ, έχει επισκεφθεί το χωριό του στα κατεχόμενα. «Στο σπίτι μου ζει τώρα ένας καλός άνθρωπος που παραδέχεται ότι ανήκει σε μένα και μάλιστα μου είπε πως αν θέλω να γυρίσω, θα μου το επιστρέψει αμέσως».

Και συμπεραίνει: «Αυτά όλα συνέβησαν στις συνθήκες εκείνης της εποχής, και το ζήτημα είναι να το αντιληφθούμε αυτό. Άλλοι έχασαν, άλλοι κέρδισαν, άλλοι επηρεάστηκαν από τα γεγονότα και άλλοι όχι. Αυτό που τώρα έχει σημασία είναι τα παιδιά μου, τα παιδιά σας, τα παιδιά μας να μη ζήσουν ποτέ τέτοιες στιγμές. Πρέπει να αντιληφθούμε τι συνέβη για να αποφύγουμε τα ίδια στο μέλλον».

